

Szakmai szempontrendszer a szervezeti és működési szabályzatok felülvizsgálatához

- 1.1. Az önkormányzat rendelkezik-e SZMSZ-szel;
 - 1.2. **A kötelező tartalmi elemeinek vizsgálata körében az SZMSZ-ben a képviselő-testület rendelkezett-e az alábbi témakörök tekintetében:**
 - 1.2.1. az önkormányzat hivatalos megnevezése és székhelye (pontos címmel), működési területének megnevezése [Mötv. 53. § (1) bekezdés a) pont];
 - 1.2.2. az önkormányzat hivatalának megnevezése és székhelyének feltüntetése [Mötv. 84. § (2) bekezdés];
 - 1.2.3. a képviselő-testület átruházott hatásköreinek felsorolása [Mötv. 53. § (1) bekezdés b) pont]; ennek keretében az önkormányzat élt-e az alábbi szabályozási lehetőségekkel
 - a képviselő-testület az SZMSZ-ben megjelölte azt a szervet is, amelyre történik az átruházás;
 - meghatározásra kerültek az SZMSZ-ben az átruházás elvei (pl.: kollektív döntést igénylő ügyekben a bizottság dönthet, operatív kérdésekben pedig a polgármester), az átruházás rendje, eljárási kérdései, a visszavonásra vonatkozó szabályok, a hatáskör gyakorlásának ellenőrzése, a hatáskör gyakorlásához adható utasítások kiadásának rendje;
 - 1.2.4. a képviselő-testület üléseinek összehívása, vezetése, tanácskozási rendje [Mötv. 44. §, 53. § (1) bekezdés c)-d), i) pont]; ennek keretében az önkormányzat élt-e az alábbi szabályozási lehetőségekkel
 - az ülések összehívása kapcsán pl. ülések száma, gyakorisága, időpontja, helye, a nem írásbeli összehívási forma szabályozása, külön szabályok a rendes, rendkívüli, alakuló, ünnepi ülésekre, az Mötv.-ben rögzítetteken túl további kötelező képviselő-testületi ülés összehívási esetek meghatározása stb.;
 - az ülések vezetése kapcsán pl. a levezető elnök feladatainak, jogosítványainak meghatározása,
 - a tanácskozás rendje kapcsán pl. az egyes napirendek tárgyalására fordítható időkeret, a hozzászólások maximális időtartama, az ismételt hozzászólás korlátozása, az ismételt indítványozás lehetőségének meghatározása a képviselő-testület érdemi működésének/tevékenységének elősegítése érdekében [Mötv. 53. § (2) bekezdés];
 - 1.2.5. önkormányzati képviselőkre vonatkozó magatartási szabályok az ülés rendjének fenntartása és annak érdekében hozható intézkedések [Mötv. 53. § (1) bekezdés d) pont]; ennek keretében az önkormányzat élt-e az alábbi szabályozási lehetőséggel
 - pl. a polgármester figyelmezteti/rendreutasítja azt a hozzászólót, aki a tanácskozáshoz nem illő, másokat sértő megfogalmazást, vagy a képviselő-testülethez méltatlan magatartást tanúsít;
 - 1.2.6. nyilvánosság biztosítása [Mötv. 53. § (1) bekezdés e) pont];
 - 1.2.7. a döntéshozatali eljárás, és a szavazás módja [Mötv. 53. § (1) bekezdés f) pont];
 - 1.2.7.1 a nyílt szavazás módjának meghatározása [Mötv. 48. § (2) bekezdés];
 - 1.2.7.2 a név szerinti szavazás módjának meghatározása [Mötv. 48. § (3) bekezdés];
 - 1.2.7.3 az Mötv. 46. § (2) bekezdésében foglalt ügyekben milyen módon történik a titkos szavazás megtartása [Mötv. 48. § (4) bekezdés];
 - 1.2.7.4 a képviselő személyes érintettségére vonatkozó bejelentési kötelezettség elmulasztására vonatkozó jogkövetkezmények meghatározása [Mötv. 49. § (2) bekezdés];
- továbbá a döntéshozatali eljárás, és a szavazás módja keretében az önkormányzat élt-e az alábbi a szabályozási lehetőségekkel
- az előterjesztéssel kapcsolatos szabályozás (írásbeli/szóbeli, felépítése, alapvető követelmények);
 - az Mötv. döntéshozatalra vonatkozó (48-50. §) kógens rendelkezéseitől nem eltérő részletes, kiegészítő szabályozás (pl. az Mötv.-ben meghatározottakon túl milyen egyéb ügyek eldöntése igényel minősített többséget);
 - a tartózkodás kérdésének szabályozása (1625/B/1991. AB határozat);

- a név szerinti szavazás elrendelésének - a törvényben foglalt eseten túli – egyéb esetköreiről való rendelkezés;
- 1.2.8. a rendeletek megalkotásával és a határozathozatallal kapcsolatos eljárási szabályok, [Mötv. 53. § (1) bekezdés g) pont,]
- 1.2.8.1. az önkormányzati képviselő által a képviselő-testület ülésén rendelet megalkotása vagy határozat meghozatala kezdeményezésének módja [Mötv. 32. § (2) bekezdés a) pont];
- 1.2.8.2. az önkormányzati rendelet kihirdetése helyben szokásos módjának meghatározása [Mötv. 51. § (2) bekezdés];

továbbá a rendeletek megalkotásával és a határozathozatallal kapcsolatos eljárási szabályokkal összefüggésben az önkormányzat élt-e az alábbi szabályozási lehetőségekkel

- pl. a döntések előzetes és utólagos hatásvizsgálatának szabályai, valamint a hatályosulás vizsgálatára vonatkozó szabályozás (nyilvántartás módja, felülvizsgálat, dereguláció) [Jat. 21. § (2) bekezdés];
- 1.2.9. a képviselő-testület ülésének jegyzőkönyvéről alkotott szabályok [Mötv. 53. § (1) bekezdés h) pont];
- 1.2.10. a közmeghallgatás szabályai [Mötv. 53. § (1) bekezdés i) pont];
- 1.2.11. a képviselő-testület szerveinek megnevezése, jogállása, feladatai [Mötv. 41. § (2) bekezdés, 53. § (1) bekezdés j) pont]; különös figyelemmel a polgármester jogállásának meghatározására [Mötv. 64. § (2) bekezdés];
- 1.2.12. az alpolgármesterek száma, jogállása;
- 1.2.13. a jegyzőnek a jogszabálysértő döntések, működés jelzésére irányuló kötelezettsége [Mötv. 53. § (1) bekezdés k) pont];
- 1.2.14. a képviselő-testületek bizottságai tekintetében [Mötv. 53. § (1) bekezdés l) pont]
- 1.2.14.1. rendelkezés a képviselő-testület bizottságairól, a bizottságok tagjai számának meghatározása (képviseelő és nem képviseelő tagok száma) /a bizottságok feladat- és hatásköre/működésük alapvető szabályai (figyelemmel arra, hogy az Mötv. és más törvények is előírhatják bizottság kötelező alakítását) [Mötv. 57. § (1)-(2) bekezdés];
- 1.2.14.2. kétezernél több lakosú település esetén pénzügyi bizottság létrehozása [Mötv. 57. § (2) bekezdés];
- 1.2.14.3. azon előterjesztések meghatározása, amelyeket bizottság nyújt be, továbbá amely előterjesztések a bizottság állásfoglalásával nyújthatók be a képviselő-testület részére [Mötv. 59. § (2) bekezdés];

továbbá a bizottságokkal kapcsolatos szabályokkal összefüggésben az önkormányzat élt-e az alábbi a szabályozási lehetőségekkel

- pl. a képviselő-testület hozott-e létre albizottságot, amennyiben igen, működési rendjére alkotott-e részletszabályokat;
- pl. a képviselő-testület hozott-e létre egyes önkormányzati feladatok ellátására ideiglenes bizottságot, amennyiben igen, működési rendjére alkotott-e részletszabályokat;
- 1.2.15. az összeférhetetlenséggel kapcsolatos feladatokat ellátó bizottság meghatározása [Mötv. 37. § (1)-(2) bekezdés];
- 1.2.16. a vagyonnyilatkozat-vizsgáló bizottság kijelölése, [Mötv. 39. § (3) bekezdés, 57. § (2) bekezdés];
- 1.2.17. a vármegyei közgyűlés új elnökének megválasztása időpontjának meghatározása [Mötv. 43. § (2) bekezdés];
- 1.2.18. a polgármesteri és az alpolgármesteri tisztség egyidejű betöltetlensége, illetőleg tartós akadályoztatásuk esetére a képviselő-testületi ülés összehívásának, és vezetésének a módja [Mötv. 45. §];
- 1.2.19. a képviselő-testület és bizottsága ülésein tevékenységi körükben tanácskozási joggal rendelkező önszerveződő közösségek képviselőinek meghatározása, továbbá azoknak a fórumoknak a rendje (község-, várospolitikai fórum, városrész tanácskozás, falugyűlés stb.), amelyek a lakosság, az egyesületek közvetlen tájékoztatását, a fontosabb döntések előkészítésébe való bevonását szolgálják [Mötv. 53. § (3) bekezdés];

- 1.2.20. azon ügyek meghatározása, amelyben a polgármester hozhat döntést, ha a képviselő-testület - határozatképtelenség vagy határozathozatal hiánya miatt - két egymást követő alkalommal ugyanazon ügyben nem hozott döntést [Mötv. 68. § (2) bekezdés];
- 1.2.21. azon két ülés közötti időszakban felmerülő, halaszthatatlan, a képviselő-testület hatáskörébe tartozó önkormányzati ügy(ek) meghatározása, amelyben a polgármester dönthet [Mötv. 68. § (3) bekezdés];
- 1.2.22. a jegyzői és az aljegyzői tisztség egyidejű betöltetlensége, illetve tartós akadályoztatásuk esetén - legfeljebb hat hónap időtartamra - a jegyzői feladatok ellátása módjának meghatározása [Mötv. 82. § (3) bekezdés];
- 1.3. A fakultatív tartalmi elemek vizsgálata körében az SZMSZ-ben a képviselő-testület rendelkezett-e az alábbi témakörök tekintetében:**
 - 1.3.1. az általános rendelkezések keretein belül:
 - 1.3.1.1. az önkormányzat jelképei, a helyi ünnepek, az önkormányzat által alapított kitüntetések, elismerő címek meghatározása, az önkormányzati intézmények külön rendelet helyett az SZMSZ-ben történő felsorolása, a jelképek használata rendjének részletszabályai;
 - 1.3.1.2. amennyiben az önkormányzat rendelkezik vele, a hivatalos honlap, önkormányzati helyi újság megnevezése;
 - 1.3.1.3. testvértelepülési, partnerségi kapcsolatok feltüntetése;
 - 1.3.1.4. az önként vállalt feladatok felsorolása [Mötv. 10. § (2) bekezdés];
 - 1.3.2. az Mötv.-ben meghatározott kötelezettségeit megszegő önkormányzati képviselő tiszteletdíjának és természetbeni juttatásának csökkentése, megvonása, az ismételt kötelezettségzegés esetén kilátásba helyezett jogkövetkezmények szabályozása [Mötv. 33. §];
 - 1.3.3. tanácsnokok választása, és azon feladatkörök, amelyekben az önkormányzatok tanácsnokok megválasztásával éltek [Mötv. 34. § bekezdés];
 - 1.3.4. a határozatképesség tekintetében
 - 1.3.4.1. meghatározásra került-e a határozathozatalhoz szükséges létszám (az egyszerű és a minősített többséghez szükséges létszám);
 - 1.3.4.2. történt-e rendelkezés arról, hogy a határozatképtelenség miatt elmaradt képviselő-testületi ülés pótlásáról milyen határidőn belül kell gondoskodni, illetve, hogy az előzetesen kitűzött napirend megváltoztatható-e;
 - 1.3.5. zárt ülés tartása esetén milyen módon kerül biztosításra a közérdekű adat és közérdekből nyilvános adat a választópolgárok általi – pontos és gyors – megismerésének lehetősége;
 - 1.3.6. a képviselő kérdészi, interpellációs jogával kapcsolatos részletes (pl. eljárási) rendelkezések;
 - 1.3.7. valamely településrész sajátos érdekeinek képviseletére településrészi önkormányzat (részönkormányzat) létrehozatala települési képviselőkből és más, az adott településrészen élő választópolgárokból (a településrészi önkormányzat működése, a részönkormányzat által ellátott feladat- és hatáskörök) [Mötv. 62. § (1) bekezdés];
 - 1.3.8. társadalmi megbízatású polgármester esetén hivatali munkarendjének meghatározása (pl. hetente hány napot, órát tartózkodik a képviselő-testület hivatalában és mikor) továbbá történt-e rendelkezés arról, hogy a polgármester mikor tart fogadónapot, amelyen az állampolgárok közvetlenül fordulhatnak hozzá kérdéseikkel;
 - 1.3.9. azon értékhátnak a meghatározása, amelynek mértékéig a polgármester dönt a forrásfelhasználásról [Mötv. 68. § (4) bek.];
 - 1.3.10. a pártok frakció-alakítása (képviseelőcsoportok) feltételeinek meghatározása, azok tevékenysége, működése - figyelemmel arra, hogy a frakció nem szerve a testületnek;
 - 1.3.11. a képviselő-testület ülésén megjelent hallgatóságra vonatkozó szabályozás;
 - 1.3.12. az összeférhetetlenségi eljárásra vonatkozó részletszabályok, beleértve az összeférhetetlenséget megszüntető lemondó nyilatkozatra vonatkozó rendelkezéseket;
 - 1.3.13. a vármegyei közgyűlés elnökének megválasztásához kapcsolódó rendelkezések;
 - 1.3.14. a jegyzőre vonatkozó rendelkezések;
 - 1.3.15. az aljegyzővel kapcsolatos rendelkezések;

- 1.3.16. az önkormányzatok társulásának működésére vonatkozó szabályok;
- 1.3.17. gazdasági program, fejlesztési terv tekintetében a véleményezésbe bevont bizottságok, szervezetek köre. [Mötv. 116. §];
- 1.4. **A vizsgált SZMSZ tartalmazza-e az alábbi jogszabálysértő rendelkezések valamelyikét:**
- 1.4.1. székhelyen kívüli ülésezésről történő rendelkezés (figyelman kívül hagyva a Köf.5036/2012/6. határozatot);
- 1.4.2. az önkormányzati képviselő jogait korlátozó rendelkezések (pl.: módosító indítvány benyújtása annak tartalma szerint) [Köf.5026/2012/9.];
- 1.4.3. a „külsős” bizottsági tagokra a képviselőktől eltérő (szűkítő, vagy bővítő tartalmú) szabályozás;
- 1.4.4. a „széksértés” rendbírásagon túli szankcionálása [33/1998.(VI.25.) AB. határozat, 43/1992. (VII. 16.) AB határozat, 49/1992. (IX. 26.) AB határozat];
- 1.4.5. a képviselővel szemben alkalmazott olyan szankció, amely megakadályozza vagy megtiltja a testület munkájában történő részvételét (különösen a döntéshozatalban való közreműködést);
- 1.4.6. a képviselő-testületi ülés nyilvánossága biztosítása elvének megsértésével alkotott rendelkezések (Köf.5036/2012/6.) [Mötv. 46. § (1) bekezdés];
- 1.4.7. az Mötv. döntéshozatalra vonatkozó kógens rendelkezéseitől eltérő szabályok [Mötv. 48-50. §];
- 1.4.8. szavazategyenlőségről történő rendelkezés;
- 1.4.9. a képviselő-testület jegyzőkönyvének megismeréséhez fűződő jogosítványok korlátozása (pl. a jegyzőkönyvet csak egyes személyek és csak korlátozott ideig tekinthetik meg, vagy az üléseken elhangzott személyes megnyilvánulások közzétételéhez valamely személy hozzájárulása kell);
- 1.4.10. az Mötv. 62. § (2) bekezdésével ellentétesen önkormányzati hatósági hatáskör részönkormányzatra történő átruházása;
- 1.4.11. az Mötv. 41. § (4) bekezdésével és a 142/A. § (2) bekezdésével ellentétesen az önkormányzat képviselő-testülete átruházta-e az átruházott hatáskörben hozott döntések elleni fellebbezés elbírálására vonatkozó hatáskörét;
- 1.4.12. a képviselő-testület az alpolgármester számára - annak tevékenysége keretében - állapított-e meg feladatokat, illetőleg átruházott-e rá önkormányzati hatásköröket.
- 1.4.13. a képviselő-testület a frakció számára állapított-e meg feladatot, önkormányzati hatáskört.

